

SECTION 1. THEORY AND METHODOLOGY OF ATHLETES TRAINING

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-337-8-1>

PREDICTING THE PERFORMANCE OF FOOTBALL PLAYERS AT THE STAGES OF MULTI-YEAR TRAINING

ПРОГНОЗУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ФУТБОЛІСТІВ НА ЕТАПАХ БАГАТОРІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Romaniuk M. V.

*Postgraduate Student at the Faculty of
Health, Physical Education and Sports
Borys Grinchenko Kyiv University
Kyiv, Ukraine*

Романюк М. В.

*аспірант факультету здоров'я,
фізичного виховання і спорту
Київський університет імені
Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Зростання конкуренції спортсменів у футбольних командах спонукає тренерів до процесу якісного визначення потенціалу молодих гравців, які вмотивовані стати елітними гравцями і пройти відбір у професійну футбольну лігу України. Також стоїть завдання у забезпеченні найбільш відповідного тренувального середовища для реалізації наявного потенціалу спортсменів у футбольних клубах, секціях, СДЮШОР, тощо.

Фіксація прогресу та прогнозування його динаміки вкрай важка задача для тренера не тільки на початковому етапі підготовки спортсменів, але й на наступних етапах багаторічної підготовки. Зміна задач, тренувальних навантажень, фізичного, морфо-функціонального, психологічного стану спортсменів накладає особливу відповідальність тренера у прогнозуванні і професійному відборі талановитих спортсменів. Abbott A., Collins D. зазначають, що необхідно диференціювати рівень продуктивності спортсмена з потенціалом прогресування у майбутньому [1, 2].

Однак, процес виявлення та розвиток талантів мають дуже складну природу у футболі [3]. На сьогодні вчені, у своїх дослідженнях,

визначають характеристики, які можна об'єктивно виміряти і надати практичну допомогу тренеру у розумінні особистісних характеристик пов'язаних з результативністю та прогресом спортсмена.

В своїх роботах Williams A. M. Reilly T. описують потенційні характеристики футбольного таланту та розрізняють між ними фізіологічні, фізичні, соціологічні і психологічні фактори [4]. Автори розрізняють наступні психологічні характеристики, які включають моторно-технічні навички (швидкість, дриблінг), перцептивно-когнітивні фактори (увага, передбачення, прийняття рішень у обмеженості часу) та особистісні (мотивація, впевненість у собі) [4].

Як було визнано Morris T. психологічні характеристики особистості спортсмена відіграють важливу роль для успіху у футболі [5]. Вчений наголошує, що виявлення талановитих спортсменів-футболістів повинен вбирати такі характеристики особистості, які вважаються релевантними для футбольних результатів. Такі характеристики необхідно оцінювати на основі науково-обгрунтованої психологічної діагностики. Тренеру необхідні вміння аналізувати показники розвитку характеристик особистості спортсмена з врахуванням диференційної стабільності цих характеристик у часі, що буде запорукою прогнозування майбутньої ефективності спортсмена. Аналіз взаємозв'язку між характеристиками особистості спортсмена та його результативністю у футболі потребує вивчення довгострокової прогностичності сили зазначених психологічних параметрів.

Вплив психологічних параметрів на спортивну результативність і результати відбору у футболі представлені у роботі Vaeuens R., Coehloe Silva M., Visscher C., Philippaerts R. M., Williams A. M. загальними моделями дослідження обдарованості [6]. Gagné F. представив диференційовану модель обдарованості, Heller K. A., Perleth C. – Мюнхенську модель обдарованості. Вищевказані теоретичні підходи включають характеристики особистості, такі як: мотивація, воля, самосвідомість і емоції.

Психологічна діагностика футболістів на етапі відбору може надати прогностичну інформацію про талановитих футболістів.

Література:

1. Abbott A., Collins D. A theoretical and empirical analysis of a 'state of the art' talent identification model. *High Ability Studies*. 2002. 13(2). 157–178.

2. Abbott A., Collins D. Eliminating the dichotomy between theory and practice in talent identification and development: Considering the role of psychology. *Journal of Sports Sciences*. 2004. 22(5). 395–408.
3. Vaeyens R., Coehlo e Silva M., Visscher C., Philippaerts R. M., Williams, A. M. Identifying young players. In A. M. Williams (Ed.), *Science and soccer: Developing elite performers*. 3 ed. London : Routledge, 2013. Pp. 289–306.
4. Williams A. M., Reilly T. Talent identification and development in soccer. *Journal of Sports Sciences*. 2000. 18(9). 657–667.
5. Morris T. Psychological characteristics and talent identification in soccer. *Journal of Sports Sciences*. 2000. 18(9). 715–726.
6. Vaeyens R., Coehlo e Silva, M., VisscherC., PhilippaertsR. M., Williams A. M. Identifying young players. In A. M. Williams (Ed.), *Science and soccer: Developing elite performers*. 3 ed. London : Routledge, 2013. Pp. 289–306.
7. Gagné F. Understanding the complex choreography of talent development through DMGTbased analysis. In K. A. Heller, F. J. Mönks, R. J. Sternberg & R. F. Subotnik (Eds.), *International Handbook of Giftedness and Talent*. 2 ed. Oxford : Pergamon Press, 2000. Pp. 67–79.
8. Heller K. A. Perleth, C. The Munich high ability test battery (MHBT): A multidimensional, multimethod approach. *Psychology Science Quarterly*. 2008. 50(2). 173–188.